Täysistunto

Perjantai 20.11.2026 klo 13.00—13.29

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi audiovisuaalisen tilausohjelmapalvelun tarjoajan velvollisuudesta investoida audiovisuaaliseen sisältöön

Hallituksen esitys HE 194/2026 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 10/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.17 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Turvallisuudesta puhuttaessa emme voi puhua vain puolustuksesta, huoltovarmuusvarastoista tai rajaturvallisuudesta. Turvallisuus on myös sitä, että suomalaisilla säilyy oma kielensä, oma kulttuurinsa ja mahdollisuus nähdä omia tarinoita myös tulevaisuuden mediaympyröissä. Nämä rakentavat kansallista identiteettiämme, maanpuolustustahtoamme ja sitä, keitä me olemme yhdessä. Siksi tämä esitys perustuu juuri tälle ajatukselle. Suomalaiset käyttävät yhä enemmän kansainvälisiä suoratoistopalveluita. Samaan aikaan audiovisuaalinen markkina keskittyy voimakkaasti kansainvälisille toimijoille, joiden ohjelmistot rakentuvat pääosin suurten kielialueiden ympärille. Pienenä kielialueena Suomi ei voi pitää itsestäänselvänä, että suomen-, ruotsin- tai saamenkielisiä sisältöjä tuotetaan riittävästi. Siksi tarvitsemme tämän esityksen kaltaisia toimia.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen tarkoituksena on varmistaa, että myös ne kansainväliset palvelut, jotka tekevät Suomessa liiketoimintaa, osallistuvat suomalaisen audiovisuaalisen sisällön rahoittamiseen. Velvoite on maltillinen: viisi prosenttia Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Yritys voi toteuttaa velvoitteen investoimalla suoraan suomalaisiin tuotantoihin, maksamalla maksun tai yhdistämällä molempia. Tässä esityksessä on siis ennen kaikkea kyse omavaraisuudesta. Suomalainen audiovisuaalinen ala työllistää tuhansia ihmisiä ja muodostaa merkittävän osan luovasta taloudesta. Kun kotimaisen sisällön tuotanto vahvistuu, vahvistuvat samalla myös kansallinen osaaminen, kulttuurivienti ja suomalaisen luovan työn elinvoima.

Arvoisa puhemies! Nykyisessä turvallisuustilanteessa puhutaan usein henkisestä kriisinkestävyydestä. Yksi sen keskeisistä rakennusaineista on yhteinen kulttuurinen ymmärrys. Elokuvat, dokumentit ja draamasarjat kertovat meille suomalaisesta historiasta, yhteiskunnasta ja identiteetistä. Ne rakentavat yhteistä kokemusta siitä, keitä olemme ja mitä puolustamme. Siksi pidän tärkeänä, että esityksessä tuotantojen tulee liittyä suomalaiseen yhteiskuntaan, historiaan tai kulttuuriin ja että niiden kielellinen yhteys Suomeen turva-

taan. Kyse ei ole markkinoiden sulkemisesta vaan siitä, että suomalaista sisältöä suojellaan globaalin median kilpailun keskellä. Pienenä maana Suomi tarvitsee vahvaa puolustusta, mutta sen tarvitsee myös vahvan kulttuurin puolesta olla omavarainen. Tämä esitys on askel sen varmistamiseksi, että suomalaiset tarinat, suomen kieli ja suomalainen osaaminen säilyvät näkyvinä myös digitaalisessa tulevaisuudessa. Kannatan esitystä, ja valiokunnan käsittelyn jälkeen se on yhä parempi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mari Holopainen, olkaa hyvä.

13.20 **Mari Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! Audiovisuaalisten sisältöjen kulutus on todellakin siirtynyt yhä enemmän suoratoisto- ja tilauspalveluohjelmiin, ja nyt on äärimmäisen tärkeätä pysähtyä miettimään myös tämän kysymyksen äärellä sitä, mitä nämä alustat tekevät kulttuurille ja luoville aloille ja etenkin tietysti pienelle kielialueelle, jossa on tärkeätä, että myös meistä kertovia tarinoita on jatkossakin olemassa.

Elokuva-alalla, näytelmäalalla, luovilla aloilla, on erittäin haastava tilanne. Tietysti hallitus on osaltaan sitä vaikeuttanut leikkaamalla kulttuurista, mutta on yhä tärkeämpää varmistaa, että meidän luovat alamme voivat jatkossa edelleen elää ja että ihmiset voivat työllistyä myös näille aloille. Moni on jo joutunut vaihtamaan ammattia.

Tämä esitys, jota EU on edistänyt, tuo tietysti hyvin tarpeellisen helpotuksen alalle joiltain osin. On tärkeää, että yhä kunnianhimoisemmin tavoittelemme sitä, että myöskin kotimainen audiovisuaalinen ala voi elää tässä nykyisessäkin ympäristössä, jossa yhä enemmän, todennäköisesti myös tekoälyn myötä, sisältöjen tuotanto muuttuu ja saattaa keskittyä tiettyjen teknologiayhtiöiden haltuun. Tietysti silloin ne rahavirrat myös siirtyvät yhä enemmän sinne.

Yksi tällainen toimenpide ei varmasti riitä, ja asia on huomioitava myös yhä vahvemmin seuraavalla hallituskaudella. Tässä myös korostaisin sitä, että kun ollaan huolissaan kotimaisen tuotannon ja ohjelmien ja sisällön vähenemisestä, niin on yhä tärkeämpää pitää huolta siitä, että Yle pystyy toimimaan eikä sen toimintaa lähdetä nakertamaan, kuten osa puolueista on esittänyt. Jos täällä puhutaan kuitenkin monen edustajan ja monen puolueen suusta usein siitä, että kotimainen kulttuuri- ja elokuva-ala on tärkeä, kotimaiset ohjelmat ja kirjallisuus ovat tärkeitä, kotimaiset uutiset ja tiedonvälitys ovat tärkeitä, niin silloin näen sen vastuuttomana, että samaan aikaan ollaan heikentämässä Yleä tai halutaan heikentää sen edellytyksiä toimia, mikä kuitenkin osaltaan vastaa siihen, että meillä on kotimaisia ohjelmia ja esimerkiksi podcasteja, radiolähetyksiä ja niin edespäin tässä hyvin vaikeassa tilanteessa, jota tämäkin mietintö tässä osaltaan kuvaa ja jossa todellakin tämä mediakäyttäytyminen, ostot, pirstoutuu. Ihmiset hankkivat niitä yhä enemmän näistä tilausohjelmapalveluista, [Puhemies koputtaa] eikä tämä tilanne ole enää sellainen kuin ehkä monien muistoissa, joissa moni seuraa sitä kotimaista tv:tä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.24 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Viime vuosien nopea tekninen kehitys on mukanaan tuomansa kulttuurin muutoksen myötä länsimaissa ehkäpä johtanut siihen tai vähintään se on tapahtunut samaan aikaan, kun maailmassa on käynnissä myös hyvin merkittävä geopoliittinen muutos. Tässä hyvin jännitteisessä ajassa, jossa autoritäärisesti johdetut maat haastavat demokratioita, on todella tärkeää, että demokraattiset maat voivat säi-

lyttää oman vahvan kansallisen identiteettinsä, siitä juontuvan terveen kansallistunteen ja sen pohjalle rakennettavan kyvyn puolustaa myös demokratiaa mutta kaikkia muitakin meille tärkeitä arvoja: ihmisoikeuksia, kansainvälistä oikeutta, ihmisten yhdenvertaisuutta, kestävää kehitystä ja muita asioita, jotka ovat meille niin tärkeitä.

Suomen osalta hyvin pienenä kielialueena meille on valtavan tärkeää, että tässä muuttuneessa audiovisuaalisen kulttuurin käytössä meillä on tarjolla suomenkielisiä sisältöjä — ja kuten tässä keskustelussa aiemminkin on viitattu, ja se on varmasti laajemman oman keskustelunsa paikka — myös Suomesta suomen kielellä ja toki myös toisella kansalliskielellä ruotsiksi ja saamen kielellä tuotettuja uutisia. Tämä on aivan valtavan tärkeää, jotta myös tässä informaatiomurroksessa, jossa elämme, oikea tieto tavoittaa kansalaiset näiden muiden audiovisuaalisten sisältöjen ohella.

Siksi tämä mietintö, jonka sivistysvaliokunta on hallituksen esityksen pohjalta laatinut, on tuiki tarpeellinen ja tärkeä, ja hyvillä mielin voimme sen nyt tässä toisessa käsittelyssä hyväksyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mari Holopainen, olkaa hyvä.

13.26 **Mari Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä puhuttiin niin hienosti myös suomalaisesta tiedonvälityksestä ja sen tarpeesta, että haluaisin muistuttaa myös tilanteesta, joka jossain määrin taitaa olla hallituksen pöydällä, elikkä STT:n tulevaisuudesta. Toivoisin, että meillä Suomessa olisi sellainen mediastrategia, johon voisimme luottaa niin kansalaisina kuin sitten media-alan toimijoina, jossa nähtäisiin todella ihan oikeasti tärkeänä se, että Suomessa on riittävä tiedonvälitys ja että journalistinen toiminta on mahdollista näinkin pienessä markkinassa ja pienellä kielialueella kuin me olemme.

Toivoisin, että tähän STT:n tilanteeseen hallitukselta löytyisi joitakin ratkaisuja edelleen, vaikka nyt on vaikealta näyttänyt ja hyvin vaakalaudalla taitaa olla tilanne. Kuitenkin puhutaan hyvin pienistä summista, pienistä summista suhteessa siihen, mitä ollaan tehty muiden pelastusoperaatioiden osalta esimerkiksi tietyissä tapahtumissa tai tiettyihin yritystukiin verrattuna. Yhtä lailla kuin tietyt liikenteeseen liittyvät huoltovarmuuskysymykset ovat tärkeitä, kyllä mediaympäristö on äärimmäisen tärkeä siinä, että ihmiset saavat sitä luotettavaa tietoa ja tiedonvälitystä. Tässä tilanteessa nyt on kyllä moitittava siitä, että hallitus on antanut STT:n päästä tähän tilanteeseen, jossa näyttää siltä, että uutis- ja kuvatoimitus lakkaavat. Se ei tietenkään estä rakentamasta uutta, ja toivon, että mikäli hallituksella edelleen on niitä pyrkimyksiä asiaan vaikuttaa, niin vielä katsottaisiin nämä kortit, koska aika moni täällä kuitenkin toivoo, että meillä olisi tämmöinen luotettava mediaympäristö ja pienetkin lehdet saisivat sitä sisältöä ostaa ja myös ulkomaiset toimijat, jotka haluavat suomalaisia uutisia seurata ja julkaista, saisivat niitä luotettavista lähteistä. Näkisin todella tärkeänä sen, että hallitus yrittäisi löytää ratkaisun vielä STT:n tilanteeseen.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 194/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.